

proffan palsta

Teijo Saari

Apulaisprofessori, ylilääkäri
Turun yliopisto, TYKS
teisaa@utu.fi

Uudistettaisiinko?

Tutkimusmaailmassa kuluva vuosi ei ole poikennut aikaisemmista, ja meno on varsin ”orwellilaista”. Suomen kieltä koetellaan: päätettävänä on, haluammeko olla osaamiskeskuksia, huippuyksiköitä vai lip-pulaivoja. Keihäänkärkiä tai jotakin muuta, mikä ei muistuta humboldtilaisesta sivistysyliopistosta, siitä kun on kovin vaikeaa somettaa mitään innovatiivista.

Koulutuspuolella saimme kevään mittaan tarkastella toisenlaista lähestymistapaa, kun erikoislääkärikoulutuksen uudistamista pohtinut työryhmä julkisti ehdotuksensa valintamenettelyksi.

Friedrich Wilhelm Christian Karl Ferdinand von Humboldt (1767 – 1835). Kuva Wikimedia Commons.

Odotin innostuneena ehdotuksen saapumista lausuntokierrokselle, sillä uudistus on mielestäni tervetullut ja tarve valintamenettelyn tarkentamiselle ilmeinen. Innostukseni kuitenkin hiipui, kun luin lausuntoa ja kävin kuuntelemassa työryhmän jäsenten perusteluja lausunnon sisällölle.

**Tekee hyvää
nähdä muiden
erikoisalojen elämää.**

Varmaankin kaikki allekirjoitamme näkemyksen, ettei erikoislääkärikoulutukseen ohjautuminen voi perustua pelkästään henkilökohtaiseen kiinnostukseen. Työvoimapolitiittisten ja koulutuksen resursointiin liittyvien kysymysten tulee voida ohjata koulutusmääriä ja valintakriteereitä. Pidän kuitenkin valitettavana, että ainoastaan nämä kriteerit näyttävät määrittävän keinoja miten erikoislääkärikoulutusta halutaan Suomessa ohjata. On hämmentävää lukea esitystä joka ehdottaa, että vain haettuun alaan kohdistuva tohtorin tutkinto toisi maksimipisteet. Pidän tiedepohjaisuuden korostamista tervetulleena ja tärkeänä asiana, mutta painotus hämmentää. Pakollinen yhdeksän kuukauden terveyskeskuspalvelu näyttää riittävän lääketieteelliseksi yleissivistykseksi, sillä muilta aloilta hankittu työkokemus ei juuri pisteitä kartuta. On vaikeaa ymmärtää perusteluja tälle. Erikoislääkärille tekee varsin hyvää tarkastella muutama vuosi muiden erikoisalojen elämää. Motivaatiokirjekin otetaan mukaan, mutta pisteitä siitä ei saa.

Eniten ihmettelen luonnoksen valintoja hakukriteereiksi. Työryhmä kertoi tarkastelleensa

usean eri maan valintamenettelyjä Euroopassa ja muissa länsimaissa. Silmiinpistävää oli samojen teemojen toistuminen kaikissa maissa: tutkimusmeriitti, haastattelu, johon valitaan alkupisteiden perusteella sekä selvitys aikaisemmasta toiminnasta esimerkiksi suosituskirjeiden perusteella. Näistä tutkimusmeriitti on pisteytettynä otettu mukaan suomalaiseen esitykseen, ja sekin sovellettu.

Kuulimme, ettei suosituskirjeitä sovi pyytää, koska emme sellaisia ole tottuneet pyytämään ja kirjoittamaan. Olisiko vanhemman sukupolven viimein aika opetella kirjoittamaan, kun nuorempi sukupolvi jo nyt haluaa palautetta toiminnastaan ja oppimisestaan? Muualla maailmassa palautteella on merkitystä. On ensiarvoista mistä tulet ja erityisesti, millaisen kuvan itsestäsi olet kyseisessä toimipaikassa antanut. Alkupisteitä arvostetaan samasta syystä. Opiskelija, joka on toistuvasti saanut hyviä arvosanoja, ei todennäköisesti ole penaalien tyhjän kynä. Työryhmä pitää alkupisteytystä hankalana, koska suomalaisten (sic!) yliopistojen arvosanakäytännöt eivät ole yhteneviä. Väitän, että

Palautteella on merkitystä.

arvosanojen arvioimiseen voidaan luoda menetelmiä – pystyvähän anglosaksiset maat pisteyttämään desimaalien tarkkuudella omat ja muualta tulevat opiskelijansa käytössä olevasta kirjoitusjärjestelmästä huolimatta.

Haastattelun mukaan ottaminen on kannattavaa mutta nähtäväksi jää, miten se palvelee järjestelmää ilman objektiivista alkupisteytystä. Työryhmä kertoi luonnosta esitellessään, että

Sivistysyliopisto?

Vuonna 1809 perustettu Humboldt-yliopisto eli Humboldt-Universität zu Berlin on vanhin ja arvostetuin Berliinin neljästä yliopistosta. Humboldt-yliopistossa ovat vaikuttaneet monet Saksan tärkeimmistä ajattelijoista, kuten Albert Einstein, Max Planck, G. W. F. Hegel, Friedrich Karl von Savigny, Otto von Bismarck, Karl Marx, Friedrich Engels ja Heinrich Heine.

Filosofi, diplomaatti, valtiomies ja kielitieteilijä Wilhelm von Humboldt teki aloitteen yliopiston perustamisesta ja vuonna 1949 se lopulta nimettiin hänen mukaansa. Humboldtin muotoilema sivistysyliopiston aate ja uuden yliopiston koulutuspoliittiset ihanteet ovat vaikuttaneet voimakkaasti modernin yliopiston ideaan muuallakin länsimaissa. Tavoitteena oli sivistää ihmistä ja lisätä hänen itsetuntemustaan tieteen avulla: Bildung durch Wissenschaft. Etenkin humanistiset alat saivat vahvan sijan, mutta Wilhelmin veljen Alexander von Humboldtin ansiosta yliopisto nousi huipputasolle myös luonnontieteiden puolella. Historian myllerrykset ovat heitelleet myös Humboldt-yliopistoa. (VK)

haastatteluihin kaavaillaan jäseniä terveydenhuoltojärjestelmän eri osista, jotta työvoimapolitiittiset edut voidaan turvata. Onkin mielenkiintoista nähdä, minkälainen komitea haastatteluihin kootaan ja miten toimintakykyinen se lopulta on. Erityisesti, millä perustein se tekee päätöksensä?

Varsin suomalainen uudistus siis. Oudointa on muun maailman hyväksi havaitsemien menetelmien hylkääminen. Perustelut ovat tutun kuuloisia: eivät oikein sovi suomalaiseen yhteiskuntaan. Samalla argumentilla on koetettu estää jos jonkinmoisten uudistusten toimeenpano. Sen sijaan, että jätetään puumerkkejä historian aikakirjoihin, voitaisiin aikaisempaan asiantuntemukseen perustuen ja rohkeita päätöksiä tekemällä saada aikaiseksi jotakin oikeasti uutta – ja ennen kaikkea toimivampaa. ■